

Dezyderat nr 2/3
Komisji do Spraw Deregulacji oraz
Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
do Premiera Rządu RP

***w sprawie barier prawnych i proceduralnych ograniczających recykling odpadów drewna
i odpadów drewnopochodnych oraz przewidywalności podaży surowca drzewnego
uchwalony na posiedzeniu w dniu 31 lipca 2026 r.***

Komisje: do Spraw Deregulacji oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, po rozpatrzeniu na wspólnym posiedzeniu w dniu 2 lipca 2026 r. informacji na temat gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze drzewnym, zgodnie z zapowiedzią złożoną na tym posiedzeniu, przedstawiają poniższe uwagi oraz postulaty. Komisje formułują je w przekonaniu, że proponowane rozwiązania mieszczą się w kierunku przyjętym już przez resort.

Przemysł płyt drewnopochodnych i meblarski należą do kluczowych gałęzi polskiego przetwórstwa, a których sytuacja ekonomiczna pogorszyła się w ostatnich latach. Naturalnym uzupełnieniem podaży surowca pierwotnego jest surowiec wtórny, drewno poużytkowe i pozostałości poprodukcyjne, wykorzystywany w Polsce w stopniu mniejszym niż w państwach o zbliżonej strukturze przemysłu.

Przeszkody w wykorzystaniu tego strumienia mają w większości charakter prawny i proceduralny. Dają się więc usunąć na poziomie rozporządzeń i praktyki administracyjnej, bez ingerencji w politykę leśną i bez obniżenia standardu ochrony środowiska. Komisje dostrzegają kierunek prac prowadzonych już przez resort i przedstawione niżej uwagi, dotyczące pięciu obszarów, traktują jako ich uzupełnienie.

Komisje postulują o podjęcie ewentualnych działań w poniższych obszarach:

1. Kwalifikowanie odpadów drewnopochodnych. Odpady płyt wiórowych, MDF, HDF i OSB nie mieszczą się w definicji biomasy zawartej w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów, wobec czego ich spalanie, także w zakładzie, w którym powstały, i wyłącznie na potrzeby ciepła technologicznego, wymaga spełnienia wymagań przewidzianych dla spalarni odpadów. Dla przemysłu celulozowo-papierniczego to samo rozporządzenie przewiduje rozwiązanie odmienne, uznając za biomasę odpady roślinne z produkcji masy celulozowej spalane w miejscu produkcji z odzyskiem ciepła. Warto rozważyć, czy zróżnicowanie to pozostaje uzasadnione.

2. Brak klasyfikacji odpadów drewna i odpadów drewnopochodnych. Europejski katalog odpadów nie pozwala odróżnić strumieni o wysokiej wartości materiałowej od

zanieczyszczonych, co utrudnia obrót surowcem wtórnym i kierowanie go do właściwego przeznaczenia. Wzorce funkcjonują w Niemczech i w Austrii, a propozycję klasyfikacji dostosowanej do warunków krajowych opracował w 2016 r. Instytut Technologii Drewna w Poznaniu na zlecenie resortu. Jej wprowadzenie nie wymagałoby zmiany ustawy: art. 33 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach zawiera odpowiednie upoważnienie, dotychczas niewykorzystane.

3. Uznaniowość i długość postępowań. Uznanie pozostałości poprodukcyjnych za produkt uboczny następuje w drodze indywidualnej decyzji marszałka województwa, a upoważnienie z art. 11 ust. 6 ustawy o odpadach do określenia szczegółowych warunków takiego uznania nie zostało dotąd wykonane, co prowadzi do zróżnicowania praktyki w poszczególnych województwach. Odrębną kwestią pozostaje łączny czas postępowań warunkujących uruchomienie instalacji przetwarzania odpadów.

4. Konkurencja o surowiec między przetwórstwem a energetyką. Zasada kaskadowego wykorzystania drewna nie została wyrażona wprost w przepisach ustawowych, a mechanizmy wsparcia obejmują pełnowartościowe przemysłowe produkty uboczne przetworzenia drewna, stanowiące podstawowy surowiec produkcji płyt i celulozy. Może to sprzyjać kierowaniu do spalania surowca przydatnego materiałowo.

5. Przewidywalność podaży surowca pierwotnego. Inwestycje w tym sektorze mają horyzont wieloletni, a znaczenie ma dla nich nie tylko wielkość pozyskania, lecz przede wszystkim możliwość jej przewidzenia. Komisje mają świadomość, że część zmian w tym zakresie wynika z dostosowania gospodarki leśnej do zmian klimatycznych, z wymogów prawa Unii Europejskiej i z uzasadnionych potrzeb ochrony przyrody i kierunków tych nie kwestionują. Zwracają jedynie uwagę, że postępująca przebudowa drzewostanów oznacza pojawienie się w kolejnych latach znacznych ilości surowca, który jest możliwy do zagospodarowania w oparciu o istniejącą zdolność produkcyjną sektora produkcji płyt drewnopochodnych.

Komisję zwracają się o rozważenie następujących zmian w przepisach:

w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach:

- wykorzystanie upoważnienia z art. 33 ust. 3 i 4 i wydanie rozporządzenia dzielącego odpady drewna i odpady drewnopochodne według stopnia przetworzenia oraz poziomu zanieczyszczenia, z przypisaniem poszczególnym klasom dopuszczalnych kierunków zagospodarowania; punktem wyjścia może być ekspertyza Instytutu Technologii Drewna z 2016 r.;
- uzupełnienie katalogu z art. 11 ust. 5 o pozostałości procesu produkcyjnego wyrobów drewnopochodnych, w tym korę, włókna i pył drzewny, z wyłączeniem odpadów zanieczyszczonych impregnatami lub powłokami zawierającymi związki chlorowcoorganiczne albo metale ciężkie, o ile są wykorzystywane energetycznie jako paliwo w miejscu wytworzenia; usunęłoby to wymóg uzyskiwania decyzji marszałka

województwa tam, gdzie sposób wykorzystania pozostałości zamyka się w zakładzie, w którym powstały;

- zmianę art. 101a ust. 1 przez nałożenie na wytwórcę obowiązku wysegregowania odpadów, w miejsce obowiązku zapewnienia ich wysegregowania; obecna redakcja pozwala wykonać obowiązek przez umowne przeniesienie go na dalszego odbiorcę, co osłabia skuteczność segregacji u źródła;

w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów

- rozszerzenie definicji biomasy o produkty uboczne przetworzenia drewna i materiałów drewnopochodnych powstające w produkcji wyrobów drewnopochodnych, jeżeli są spalane w miejscu produkcji, a wytwarzana energia cieplna jest odzyskiwana; rozwiązanie mogłoby powtarzać konstrukcję obowiązującą już dla przemysłu celulozowo-papierniczego i pozostawać ograniczone do instalacji objętych pozwoleniem zintegrowanym, z zachowaniem standardów emisyjnych, wymagań konkluzji BAT oraz monitoringu emisji;

w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku:

- usunięcie z załącznika odpadów o kodach 03 01 05, 15 01 03, 17 02 01, 19 12 07 i 20 01 38; przekazywanie tych odpadów osobom fizycznym odbywa się bez kontroli sposobu ich zagospodarowania, a w praktyce kończy się spalaniem w kotłach indywidualnych surowca nadającego się do recyklingu materiałowego;

w przepisach o odnawialnych źródłach energii, w tym w projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (projekt UC118):

- wyrażenie zasady kaskadowego wykorzystania biomasy wprost w przepisach ustawy oraz rozważenie, czy mechanizmy wsparcia powinny obejmować pełnowartościowe przemysłowe produkty uboczne przetworzenia drewna (trociny, wióry, zrębki, zrżyny); ewentualne zmiany powinny zachować kwalifikowalność pozostałości leśnych i karpiny, których wyłączenie przeniosłoby popyt energetyki na produkty uboczne tartaków;

w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie szczegółowych cech jakościowo-wymiarowych drewna energetycznego:

- przeprowadzenie ewaluacji jego funkcjonowania w terminie umożliwiającym wykorzystanie wyników w pracach nad projektem UC118;

Komisje zwracają się ponadto o podjęcie następujących działań w bieżącej działalności resortu:

- powołanie wspólnego zespołu roboczego Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Finansów i Gospodarki oraz Przewodniczącego Rządowego Zespołu ds. Deregulacji, którego zadaniem byłby przegląd przepisów wskazywanych przez sektor jako utrudniające prowadzenie działalności recyklingowej, z określonym terminem przedstawienia wniosków;
- uzgodnienie i opublikowanie jednolitych danych o krajowym potencjale odpadów drewna i odpadów drewnopochodnych wraz z metodyką szacowania; obecne rozbieżności utrudniają ocenę zasadności zmian regulacyjnych;
- rozwiązanie kwestii kwalifikowania pyłów poprodukcyjnych w zakładach stosujących surowiec z recyklingu, w drodze wytycznych dla organów ochrony środowiska albo zmiany przepisów;
- dokonanie przeglądu czasu trwania postępowań warunkujących uruchomienie i rozbudowę instalacji przetwarzania odpadów drewna oraz wskazanie etapów możliwych do skrócenia bez obniżenia standardu ochrony środowiska;

w zakresie podaży surowca drzewnego:

- przedstawienie wieloletniej prognozy podaży drewna z Lasów Państwowych wraz z założeniami, na których została oparta, tak aby przedsiębiorcy mogli planować inwestycje w odpowiadającym im horyzoncie;
- uwzględnianie oceny skutków gospodarczych przy rozstrzygnięciach ograniczających pozyskanie drewna na znacznych powierzchniach oraz rozważenie działań kompensujących przez mobilizację pozyskania na powierzchniach pozostałych;
- przyspieszenie prac nad aneksowaniem planów urządzenia lasu w zakresie przebudowy drzewostanów i ich dostosowania do zmian klimatycznych, tak aby surowiec pochodzący z tej przebudowy mógł zostać zagospodarowany przez krajowe przetwórstwo.

Przewodniczący
Komisji do Spraw Deregulacji

Przewodnicząca
Komisji Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

Ryszard Petru

Urszula Pasławska